

Promemoria

Avgift för intyg om godkänd bastjänstgöring

Socialdepartementet
S2021/01368

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås att det ska införas en möjlighet för regeringen att besluta om att ta ut en avgift för att utfärda intyg om godkänd bastjänstgöring. Förslaget har sin grund i den nya regleringen av läkarnas specialiseringstjänstgöring som träder i kraft den 1 juli 2021.

Kravet i 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659) på att en läkare ska göra praktisk tjänstgöring, s.k. allmäntjänstgöring, för att få legitimation som läkare tas bort den 1 juli 2021. Kravet på praktisk tjänstgöring för att få legitimation som läkare kommer dock att finnas kvar under en övergångsperiod för bl.a. de läkare som avlägger läkarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) i lydelsen före den 1 juli 2019. Det föreslås i promemorian att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer under denna övergångsperiod ska få meddela föreskrifter om den praktiska tjänstgöringen för läkare.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2021. Förslaget om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer under övergångsperioden ska få meddela föreskrifter om den praktiska tjänstgöringen för läkare föreslås dock tillämpas från och med den 1 juli 2021.

Innehåll

1	Författningsförslag.....	3
1.1	Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).....	3
1.2	Förslag till förordning om ändring i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369).....	4
2	Ärendet och dess beredning	6
3	En reform av läkarnas grundutbildning och specialisering	6
3.1	Krav på godkänd bastjänstgöring	7
3.2	Socialstyrelsen utfärdar intyg om godkänd bastjänstgöring och prövar ansökningar om bevis om specialistkompetens.....	8
4	Bedömningar och förslag	8
4.1	Avgift för intyg om godkänd bastjänstgöring.....	8
4.2	Bemyndigande att föreskriva om läkarnas allmäntjänstgöring	10
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	10
6	Konsekvenser.....	11
6.1	Konsekvenser för det kommunala självstyret.....	11
6.2	Konsekvenser för Socialstyrelsen.....	11
6.3	Konsekvenser för läkare och blivande specialister.....	12
7	Författningskommentar.....	13

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs i fråga om patientsäkerhetslagen (2010:659)

dels att 4 kap. 12 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 11 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

11a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken praktisk tjänstgöring (allmän-tjänstgöring) som krävs för att få legitimation som läkare.

12 §

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för prövning av ansökan om *legitimation och annan behörighet*.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för prövning av ansökan om

- *legitimation och annan behörighet, och*
- *intyg om godkänd bastjänstgöring.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2021.

2. Den nya bestämmelsen, 4 kap. 11 a §, ska dock tillämpas för tid från och med den 1 juli 2021.

1.2 Förslag till förordning om ändring i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369)

Härigenom föreskrivs i fråga om patientsäkerhetsförordningen (2010:1369)

dels att 8 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 1 b § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 b §

Socialstyrelsen får ta ut avgift enligt denna förordning för att utfärda intyg om godkänd bas-tjänstgöring.

Nuvarande lydelse

8 kap.

1 §¹

Avgift tas ut för prövning av ansökan enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) eller enligt denna förordning i de fall som anges i tabellen.

För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller 10–14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid följande avgiftsklasser ska tillämpas:

Ärendeslag	Avgiftsklass
<u>Legitimation (ej tidsbegränsad)</u>	
Kiropraktor, naprapat, psykolog eller psykoterapeut	4
Apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorska, biomedicinsk analytiker, dietist, fysioterapeut, hälso- och sjukvårdskurator, logoped, läkare, optiker, ortopedingenjör, receptarie, röntgensjuksköterska, sjukhusfysiker, sjuksköterska, tandhygienist eller tandläkare	2
<i>Bevis om specialistkompetens (ej tidsbegränsad)</i>	4
<i>Bevis om rätt att kalla sig specialistsjuksköterska</i>	2

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §

Avgift tas ut för prövning av ansökan enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) eller enligt denna förordning i de fall som anges i tabellen.

För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller 10–14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid följande avgiftsklasser ska tillämpas:

Ärendeslag	Avgiftsklass
<i>Legitimation (inte tidsbegränsad)</i>	
Kiropraktor, naprapat, psykolog eller psykoterapeut	4
Apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorska, biomedicinsk analytiker, dietist, fysioterapeut, hälso- och sjukvårdskurator, logoped, läkare, optiker, ortopedingenjör, receptarie, röntgensjuksköterska, sjukhusfysiker, sjuksköterska, tandhygienist eller tandläkare	2
<i>Intyg om godkänd bastjänstgöring</i>	3
<i>Bevis om specialistkompetens (ej tidsbegränsad)</i>	4
<i>Bevis om rätt att kalla sig specialistsjuksköterska</i>	2

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2021.

2 Ärendet och dess beredning

Denna promemoria har tagits fram inom Regeringskansliet (Socialdepartementet). Promemorian tar sin utgångspunkt i de lagändringar som gjorts i 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659), förkortad PSL, och i 10 kap. 5 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), förkortad HSL, med anledning av propositionen Bastjänstgöring för läkare (prop. 2017/18:274, bet. 2018/19: SoU5, rskr. 2018/19:50). Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2021 (se propositionen Senarelagt införande av nationell läkemedelslista och bastjänstgöring för läkare [prop. 2019/20:158]). Ändringarna innebär bl.a. att kravet på praktisk tjänstgöring, s.k. allmäntjänstgöring (AT), för läkarlegitimation tas bort.

Promemorian tar också sin utgångspunkt i de förordningsändringar som har gjorts i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), förkortad PSF, och i hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80), förkortad HSF, med anledning av propositionen Bastjänstgöring för läkare. Förordningsändringarna träder i kraft den 1 juli 2021. Dessa ändringar innebär bl.a. att det för vissa läkare fortsatt finns ett krav på att genomföra praktisk tjänstgöring för att få legitimation som läkare, att läkarnas specialiserings-tjänstgöring (ST) förlängs med minst sex månader och att läkarnas ST från och med den 1 juli 2021 inleds med en tjänstgöringsdel som benämns bastjänstgöring (BT). Ändringarna innebär också att kravet på att göra praktisk tjänstgöring för att få läkarlegitimation kommer att fortsätta att gälla under en övergångstid. Det föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer under övergångstiden ska få meddela föreskrifter om praktisk tjänstgöring för läkare på samma sätt som har gällt tidigare.

I propositionen Bastjänstgöring för läkare lämnades inte något författningsförslag på att en avgift skulle tas ut för ett intyg om godkänd bastjänstgöring. Däremot beskrevs kostnadsaspekterna av handläggningen av ett sådant intyg i propositionens konsekvensavsnitt. I denna promemoria föreslås att regeringen ska ha möjlighet att meddela föreskrifter om att en avgift får tas ut för ett sådant intyg och att Socialstyrelsen ska få ta ut avgiften.

3 En reform av läkarnas grundutbildning och specialisering

Förslagen i denna promemoria är en del i arbetet med att reformera läkarnas grundutbildning och specialisering, vilket har genomförts genom flertalet propositioner, förordningar och revideringar av föreskrifter och allmänna råd. Riksdagen har efter förslag i propositionen Bastjänstgöring för läkare (prop. 2017/18:274) fattat beslut om att kravet i 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen på praktisk tjänstgöring, s.k. AT för läkarlegitimation ska tas bort. Som en följd av detta ska även bestämmelsen i 10 kap. 5 § HSL om att det i regionerna ska finnas möjligheter till anställning för läkares allmäntjänstgöring tas bort. Bestämmelsen i 10 kap.

5 § HSL som reglerar att det i regionerna ska finnas möjligheter till anställning för läkares specialiseringstjänstgöring har ändrats till att den ska inkludera bastjänstgöring. Ändringarna träder i kraft den 1 juli 2021. Borttagandet av kravet på praktisk tjänstgöring har ett samband med att regeringen har beslutat om en ny examensbeskrivning för läkarexamen som innebär att utbildningen till denna examen ska omfatta 360 högskolepoäng, vilket motsvarar sex års heltidsstudier. De som påbörjar utbildningen till läkarexamen efter den 1 juli 2021 kommer att gå den nya läkarutbildningen, som kommer att vara legitimationsgrundande utan något krav på praktisk tjänstgöring efter läkarexamen för att få legitimation.

Översynen av läkarnas specialiseringstjänstgöring som resulterade i departementspromemorian Bastjänstgöring för läkare (Ds 2017:56) gjorde bedömningen att det finns ett behov av en strukturerad introduktion till hälso- och sjukvården som ett led mellan läkarexamen, legitimation och nuvarande specialiseringstjänstgöring när kravet på praktisk tjänstgöring för legitimation tas bort. Den 3 december 2020 beslutade regeringen om förordningsändringar i PSF som innebär att ST ska inledas med bastjänstgöring under minst sex månader och genomgå under minst fem år och sex månader. Bastjänstgöring ska endast behöva genomföras en gång och behöver inte upprepas vid ytterligare specialisering. Socialstyrelsen utfärdar intyg om godkänd bastjänstgöring (4 kap. 1 a § PSF). En läkare som vill specialisera sig ska alltså först genomgå den inledande BT och sedan kunna ansöka om ett intyg hos Socialstyrelsen om att hen har uppnått lärandemålen för tjänstgöringsdelen och att hen är godkänd på den delen.

3.1 Krav på godkänd bastjänstgöring

I samband med att en revidering av läkarnas specialiseringstjänstgöring och inrättandet av bastjänstgöring utreddes undersöktes även frågan om hur den nya tjänstgöringsdelen skulle utformas, bedömas och intygas. I departementspromemorian Bastjänstgöring för läkare (Ds 2017:56) föreslogs att BT skulle prövas tillsammans med övriga ST och det inte skulle göras någon separat prövning av BT. I remissomgången av departementspromemorian framkom emellertid synpunkter på förslaget om intyg för bastjänstgöring och huruvida det skulle prövas separat av Socialstyrelsen eller tillsammans med övriga intyg om specialiseringstjänstgöringen efter fullgjord ST. Med anledning av synpunkterna gjordes bedömningen i propositionen att en godkänd bastjänstgöring skulle vara ett krav för att gå vidare i den övriga specialiseringstjänstgöringen och att ett intyg om godkänd bastjänstgöring skulle utfärdas av Socialstyrelsen. Regeringen har därefter i de förordningsändringar som nu har beslutats inte gått vidare med att föreslå att en godkänd bastjänstgöring ska vara ett krav för att gå vidare i den övriga specialiseringstjänstgöringen. Däremot kommer det att vara ett krav för att uppnå specialistkompetens att den enskilda läkaren har en godkänd BT. Socialstyrelsen har föreskrivit att ett intyg om en sådan godkänd bastjänstgöring ska prövas inför utfärdande av specialistkompetensbevis (uppdateras).

Bedömningen av kompetens under bastjänstgöringen görs på flera sätt. En huvudansvarig handledare ska följa BT-läkarens kompetensutveckling under hela BT, samråda med övriga handledare och ta del av de dokumenterade bedömningarna. Innan ett intyg om fullgjord BT utfärdas ska en sammantagen bedömning av om BT-läkaren uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen göras av den huvudansvariga handledaren och en extern bedömare (Sos föreskrifter uppdateras). Den enskilda läkaren ska ansvara för att ansöka hos Socialstyrelsen om ett intyg på att läkaren har uppnått kompetens enligt målbeskrivningen för BT. Ett intyg om godkänd bastjänstgöring bör som utgångspunkt ansökas om och utfärdas innan den enskilda läkaren går vidare till övriga delar av ST.

3.2 Socialstyrelsen utfärdar intyg om godkänd bastjänstgöring och prövar ansökningar om bevis om specialistkompetens

En legitimerad läkare kan få bevis om specialistkompetens efter att ha genomgått viss vidareutbildning under minst fem år och sex månader, samt efter att ha förvärvat de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs (se 4 kap. 8 § PSL och 4 kap. 1 § PSF). Specialistinriktningar och målkraven för att uppnå specialistkompetens regleras närmare i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring. Socialstyrelsen har beslutat om reviderade föreskrifter för läkarnas specialiseringstjänstgöring som enligt förslagen i prop. Bastjänstgöring för läkare omfattar bastjänstgöring som den inledande tjänstgöringsdelen. Den senaste versionen av föreskrifter och allmänna råd för läkarnas specialiseringstjänstgöring träder i kraft den 1 juli 2021.

I den nya ST kommer den enskilde läkaren vid två tillfällen att behöva ansöka till Socialstyrelsen för att få intyg som sammantaget kan leda till bevis om specialistkompetens inom någon av de 63 läkarspecialiteter som finns i Sverige. När ansökan skickas in till Socialstyrelsen erlägger den enskilde läkaren en avgift för den prövning som Socialstyrelsen genomför. Denna avgift återbetalas inte om den sökande får ett avslag. Om man inte får godkänt på sin ansökan och behöver ansöka vid fler tillfällen tas en avgift ut.

4 Bedömningar och förslag

4.1 Avgift för intyg om godkänd bastjänstgöring

Förslag: Regeringen ska få meddela föreskrifter om avgift för prövning av ansökan om intyg om godkänd bastjänstgöring.

Bedömning: För en ansökan om intyg om godkänd bastjänstgöring bör avgiftsklass 3 gälla.

Skälen för förslaget och bedömningen: Avgiftsfinansiering av t.ex. tillståndsprovningar och olika behörigheter finns inom en rad områden. För hälso- och sjukvårdens område är det Socialstyrelsen som prövar och utfärdar intyg om legitimation och specialistkompetens. Prövning av ansökan om legitimation och andra behörigheter för hälso- och sjukvårdspersonal är avgiftsbelagd. Avgiften regleras i 8 kap. 1 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369). För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller 10–14 §§ avgiftsförordningen (1992:191). Socialstyrelsen administrerar avgiften och kontrollerar att den betalats i samband med att en ansökan prövas. Avgiften får dock inte disponeras av Socialstyrelsen.

Den nya bastjänstgöringen som inleder specialiseringstjänstgöringen är ett krav av många som behöver uppfyllas innan en läkare kan få ett bevis om specialistkompetens. Kostnaden som uppkommer med anledning av utfärdandet av intyget bör bekostas av den som söker att få ett sådant intyg. Prövningen bör alltså avgiftsfinansieras så som görs för ansökningar om legitimationer och behörigheter. Av den anledningen föreslås att regeringen ska få meddela föreskrifter om avgifter för utfärdande av intyg om godkänd bastjänstgöring.

I proposition Bastjänstgöring för läkare anges i konsekvensavsnittet (s. 82) att handläggningskostnaden per ärende för godkännande av bastjänstgöring uppskattas bli något högre än handläggningskostnaden per ärende för nuvarande AT. En avgift bör i viss mån täcka kostnaden för verksamheten med att utfärda sådant intyg. I denna promemoria görs bedömningen att ansökan om intyg om godkänd bastjänstgöring bör regleras till avgiftsklass 3, vilket i nuläget är 1 660 kronor, i enlighet med avgiftsförordningen. Anledningen till att denna avgiftsklass bör användas är att handläggningen kommer vara mer omfattande än för läkarlegitimation, men mindre omfattande än för resterande delen av specialiseringstjänstgöring. Vid ansökan om intyg om godkänd bastjänstgöring ska läkaren genom undertecknade intyg om genomförd klinisk tjänstgöring och kurser m.m. redovisa för Socialstyrelsen att lärandemålen i målbeskrivningen för utbildningen har erhållits. Då det är en målstyrd utbildning, som har upprättats genom en individuell utbildningsplan, som främst ska genomföras i det kliniska arbetet, kan ansökningarna se mycket olika ut.

Bestämmelserna om den förnyade läkarexamen ska tillämpas på utbildning efter den 30 juni 2021 och är sex år. Efter att man genomgått den utbildningen kan man med läkarexamen direkt ansöka om läkarlegitimation hos Socialstyrelsen. För den prövningen kommer avgiftsklass 2, vilken i nuläget enligt avgiftsförordningen är 870 kronor, att gälla. Socialstyrelsen kontrollerar att läkarexamen är erlagd, gör kontroller mot belastningsregistret och att avgiften är betald innan läkarlegitimation kan utfärdas. För den som har rätt att erhålla läkarlegitimation enligt äldre bestämmelser gäller fortsatt avgiftsklass 4 för läkarlegitimation (se p 4 i övergångsbestämmelserna till ändringen i 8 kap. 1 § PSF).

4.2 Bemyndigande att föreskriva om läkarnas allmäntjänstgöring

Förslag: Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilken praktisk tjänstgöring som krävs för att få legitimation som läkare.

Skälen för förslaget: Kravet i 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659) på att en läkare behöver göra praktisk tjänstgöring för att få legitimation som läkare upphör den 1 juli 2021 (se lagen [2018:1196] om ändring i patientsäkerhetslagen [2010:659]). Genom 3 kap. 6 § PSF kommer dock kravet på praktisk tjänstgöring att finnas kvar under en övergångstid för bl.a. den läkare som erhållit läkarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) i lydelsen före den 1 juli 2019. Enligt övergångsregler till ändringen i bilaga 2 till högskoleförordningen kommer det att vara möjligt att ta ut sådan läkarexamen till och med den 31 december 2029. Det finns således fortfarande ett behov av att föreskrifter ska kunna meddelas om läkares allmäntjänstgöring under övergångstiden på samma sätt som har gjorts tidigare.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2021.

Den nya bestämmelsen om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den praktiska tjänstgöringen för läkare ska dock tillämpas från och med den 1 juli 2021.

Bedömning: Det finns inte behov av några ytterligare övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen: De övriga författningsändringar som har gjorts med anledning av införandet av bastjänstgöring och borttagande av kravet på praktisk tjänstgöring som krav för legitimation träder i kraft den 1 juli 2021. Ändringarna som föreslås i denna promemoria bör träda i kraft i så nära anslutning till tidigare beslutade ändringar som möjligt. Enligt 4 kap. 1 § PSF ska BT omfatta minst sex månaders tjänstgöringstid. Ett intyg om godkänd bastjänstgöring torde därför inte kunna utfärdas före utgången av december 2021. Lagändringarna föreslås därför kunna träda i kraft den 1 augusti 2021.

Den nya bestämmelsen, som kommer att gälla under en övergångsperiod, om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den praktiska tjänstgöringen för läkare föreslås dock tillämpas från och med den 1 juli 2021. Detta för att undvika att det uppstår en tveksamhet i fråga om vad som gäller för bl.a. AT-föreskrifter under övergångsperioden när den beslutade lagändringen i 4 kap. 1 § PSL om att kravet på praktisk tjänstgöring som krav för erhållande av

läkarlegitimation tas bort den 1 juli 2021. Detta innebär att de föreskrifter som meddelats med stöd av tidigare bemyndigande har fortsatt giltighet.

Det finns inte behov av några ytterligare övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

6.1 Konsekvenser för det kommunala självstyret

Principen om det kommunala självstyret finns i 1 kap. 2 § kommunallagen (2017:725), KL. Där anges att Sverige är indelat i kommuner och regioner och att dessa på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund sköter de angelägenheter som anges i lagen eller i särskilda föreskrifter. Enligt 2 kap. 1 § KL får kommuner och regioner själva ta hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller regionens område eller deras medlemmar och som inte ska tas om hand enbart av staten, en annan kommun, region eller någon annan.

Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen bör en inskränkning av den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranleder inskränkningen, dvs. en proportionalitetsprövning ska göras under lagstiftningsprocessen. Det innebär att förslaget inte får vara onödigt långtgående och om syftet med nya eller ändrade bestämmelser kan uppnås på ett mindre ingripande sätt ska det minst ingripande alternativet väljas. Det ska således göras dels en analys av de konsekvenser som förslaget får för den kommunala självstyrelsen, dels en avvägning mellan det kommunala intresset av självstyrelse och de nationella intressen som den föreslagna lagstiftningen ska tillgodose. Promemorians förslag om avgift för ett intyg om godkänd bastjänstgöring bedöms inte påverka det kommunala självstyret eftersom det är den enskilde läkaren som erlägger avgiften för en sådan ansökan.

Promemorians förslag om att Socialstyrelsen även framöver ska få bemyndigande att föreskriva om läkarnas allmäntjänstgöring bedöms påverka det kommunala självstyret på samma sätt som det har gjort sedan den praktiska tjänstgöringen infördes i slutet av 1960-talet. Med anledning av att förslaget inte innebär någon förändring bedöms den inverkan förslagen kan ha på det kommunala självstyret vara proportionerlig i förhållande till syftet.

6.2 Konsekvenser för Socialstyrelsen

Socialstyrelsen är den myndighet som föreskriver om bindande regler och allmänna råd som gäller för läkare bl.a. vid allmäntjänstgöring och specialisering. Socialstyrelsen är även den myndighet som prövar ansökningar om olika behörigheter, t.ex. intyg om särskilt förordnande att utöva läkaryrket som icke legitimerad och bevis om specialistkompetens. Förslagen i denna promemoria innebär att Socialstyrelsen fortsatt kommer ha bemyndigande att föreskriva om hur läkarnas allmäntjänstgöring ska utformas för att det ska kunna leda till läkarlegitimation. Socialstyrelsen

reviderade 2020 föreskrifter och allmänna råd för läkarnas allmäntjänstgöring med anledning av den förnyade läkarutbildningen och specialiseringen för läkare. Konsekvenser av detta förslag bedöms inte påverka myndigheten då myndigheten sedan länge har haft det bemyndigandet och nyligen reviderat sina föreskrifter.

I proposition Bastjänstgöring för läkare behandlades frågan om att ett separat ansökningsförfarande skulle införas för bastjänstgöringen. Där behandlas även de samhällsekonomiska konsekvenser av ett separat ansökningsförfarande för intyg om godkänd bastjänstgöring. Förslaget i denna promemoria avser den avgift som den enskilde läkaren ska erlägga vid ansökan om godkänd bastjänstgöring. För Socialstyrelsen innebär det att myndigheten vid varje prövning om godkänd bastjänstgöring ska kontrollera att arvode erlagts av läkaren som ansöker om intyget. Det medför således en administration kring att t.ex. påminna om avgiften eller att besvara på frågor kopplade till avgiften. När avgiften erläggs kan även komma att påverka datumet för intyget.

Utifrån att Socialstyrelsen har en organisation, och t.ex. ärendehanteringssystem för att ta emot och registrera erlagd avgift för många olika intyg för hälso- och sjukvårdspersonal, är bedömningen att myndigheten även kommer kunna göra det vid prövning om intyg om godkänd bastjänstgöring. Det kan medföra en ökad arbetsbelastning för myndigheten. Det kommer under en övergångsperiod att variera hur många som kommer ansöka om intyget för att sedan bli mer jämn andel sökande. Regeringen avser att ha en nära dialog med myndigheten för att följa hur detta utvecklas.

6.3 Konsekvenser för läkare och blivande specialister

En konsekvens av den reviderade specialiseringstjänstgöringen med bastjänstgöring är att den leder till en strukturerad introduktion till svensk hälso- och sjukvård och läkaryrket. Bastjänstgöringen innebär en nationell likformig utbildning där läkaren får tillgång till handledning och stöd i sin professionella utveckling. Konsekvenser av ansökningsförfarandet och kravet på ett intyg om uppnådd kompetens enligt målbeskrivningen för bastjänstgöring innan resterande del av ST kan påbörjas har behandlats tidigare och förslagen i den proposition avser avgiften. Den läkare som ansöker om intyget kommer behöva bekosta en engångsavgift enligt avgiftsförordningen nivå 3 som då denna promemoria skrivs är 1 660 kr. En ekonomisk konsekvens av förslagen för blivande specialister blir utifrån detta att den enskilda personen får bekosta avgiften för prövning av ansökan.

När det gäller förslaget om att Socialstyrelsen bemyndigas att föreskriva om läkarnas allmäntjänstgöring bedöms detta inte få några märkbara konsekvenser för blivande läkare.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

4 kap.

11 a § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken praktisk tjänstgöring (allmäntjänstgöring) som krävs för att få legitimation som läkare.*

Paragrafen är ny.

Bemyndigandet motsvarar det bemyndigande med rätt att meddela föreskrifter om praktisk tjänstgöring som finns till kraven på praktisk tjänstgöring för att en läkare ska få legitimation i 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659) i lydelsen före den 1 juli 2021.

Bemyndigandet omfattar föreskrifter om sådan praktisk tjänstgöring som en läkare behöver göra för att få legitimation som läkare. Vilka läkare som fortsatt omfattas av kravet på att göra praktisk tjänstgöring för att få legitimation som läkare anges i 3 kap. 6 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) i lydelsen från och med den 1 juli 2021.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

12 § *Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter för prövning av ansökan om*

- legitimation och annan behörighet, och*
- intyg om godkänd bastjänstgöring.*

Paragrafen innehåller bemyndiganden till regeringen att meddela föreskrifter om avgifter för prövning av ansökan om legitimation och annan behörighet. Paragrafen ändras på så sätt att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter också om avgifter för intyg om godkänd bastjänstgöring. Sådana föreskrifter meddelas i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369). Paragrafens struktur ändras genom att bemyndigandena ställs upp i en punktlista.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2021.
2. Den nya bestämmelsen, 4 kap. 11 a §, ska dock tillämpas för tid från och med den 1 juli 2021.

Lagändringarna träder i kraft den 1 augusti 2021. Den nya bestämmelsen om att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den praktiska tjänstgöringen för läkare ska dock tillämpas från och med den 1 juli 2021.

Det finns inte något behov av ytterligare övergångsbestämmelser.